

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus IV. An peccatum veniale per accidens puniatur pænâ æternâ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

ARTICULUS IV.

An peccatum veniale per accidens puniatur pœnâ æternâ?

SUMMARI A.

1. Status questionis.
2. Veniale quoad culpam remissum in inferno puniatur temporaliter, ex doctrina D. Th.
3. Et ratione.
4. Peccatum veniale nondum quoad culpam remissum per accidens puniatur æternaliter.
5. Ratione D. Thoma.
6. Non ideo DEUS punit ultra condignum.

§. I.

Resolutio negativa pro venialibus quoad culpam remissis in hac vita.

1. **S**Tatus questionis est, an, si homo moriens in peccato mortali secum deferat ad infernum venialia peccata nondum expiata in hac vita, ut ferè semper contingit, pœnam pro illis peccatis debitam temporaliter exsolvat, vel utrùm illa non quidem per se & ex merito peccati, sed tamen per accidens propter statum damnationis ex temporali mutetur in æternam? Id porro fieri potest dupliciter, vel ut venialia fuerint quoad culpam remissa in hac vita, nondum verò satis expiata quoad reatum pœnæ. Vel secundò, quòd neque fuerint remissa quoad culpam.

2. **CONCLUSIO PRIMA.** Peccatum veniale quoad culpam remissum in hac vita, [idem esto iudicium de peccatis mortalibus quoad culpam remissis] & nondum plene expiatum in inferno non puniatur pœnâ æternâ, sed temporaliter. Ita communiter Thomistæ: cum quibus in hac parte etiam sentit Scotus.

Probatur primò autoritate S. D. in 4. d. 22. q. 1. a. 1. ad 5. ubi rejectâ opinione contrariâ sic resolvit: *Ideo alii dicunt, quòd pœna, cuius aliquis est debitor, post culpam remissam in inferno puniatur temporaliter. Nec propter hoc sequitur, quòd in inferno sit redemptio, quia pœna, que solvitur, non redimitur. Nec est inconveniens, quòd quantum ad aliquid accidentale pœna inferni minuat usque ad diem iudicii, sicut etiam arguetur. Hac, S. D.*

3. Probatur secundò ratione: Si post remissam culpam pœna temporalis adhuc debita mutaretur in æternam, DEUS puniret ultra condignum: sed hoc repugnat bonitati Divinæ: ergo. Sequela probatur, punire pœnâ æternâ, ubi nulla est condignitas ad pœnam æternam, est punire ultra condignum: sed peccato semel remisso nulla remanet condignitas ad pœnam æternam; si quidem hæc fundatur in culpa mortali: ergo.

Probatur tertio. Si pro peccato mortali remissio sustineri deberet pœna æternâ, tunc aliqua peccata remissa etiam de lege DEI ordinaria redirent quoad reatum pœnæ æternæ: sed hoc est absurdum, ut infra ex Tract. de pœnit.

Probatur quarto. Nulla est assignabilis ratio, cur pœna temporalis pro peccato jam remisso debita mutari deberet in æternam. Non quia damnatus est extra statum viæ, & satisfactoris:

quia ad exsolvendam pœnam etiam sufficit facta passio, que in inferno locum habere potest. Non quòd damnatus est obstinatus in malo: quia respectu peccati jam in hac vita retractati & remissi nullam habet obstitutionem. Non quòd infernalis pœna non minuitur; quia hoc est intelligendum de pœna essentiali, non accidentali. Non quòd in hac vita nemo constitutus in statu peccati mortalibus possit exsolvere pœnas pro venialibus, aut mortalibus jam remissis debitas: quia hæc vita est status merendi & satisfaciendi: atqui non acceptatur satisfactio, que non est à persona grata & iusta.

§. II.

Resolutio affirmativa pro venialibus nondum remissis quoad culpam.

CONCLUSIO SECUNDA. Peccatum veniale nondum remissum in hac vita, in inferno puniatur per accidens pœna æternâ. Ita contra Scotum in 4. dist. 21. S. D. hic a. 5. ad 3. & q. 1. de malo. a. 10. ubi hæc habet: *Veniale peccatum non meretur pœnam æternam ex specie sua, neque ex parte inherente ad subjektum per se loquendo, quia non privat gratiâ, sed per accidens fit irremissibile peccato mortali conjunctum, in quantum est in subiecto privato gratiâ, & sic per accidens puniatur pœnâ æternâ.* Similia habet q. 5. de malo, a. 1. ad 8. & in 4. dist. 21. q. 1. a. 2. questiuic. 3.

Ratio jam indicata est primò. Tantuò non exsolvitur pœna, quantum non remittitur culpa, quæ est causa necessaria reatus pœnæ: sed in inferno culpa venialis in æternum non remittitur: ergo etiam pœna in æternum non exsolvitur. Minor constat: quia nullum peccatum etiam veniale de lege DEI ordinaria remittitur, nisi sit formaliter aut virtualiter retractatum: sed in inferno, ubi est perpetua obstinatio in malo, & denegatio omnis auxilii supernaturalis, nulla potest esse peccati retractatio & penitentia: ergo.

Secundò. Macula peccati venialis sicut formaliter opponitur extensivo fervori charitatis, ita per eundem tollitur: sed in inferno non potest esse fervor extensivus charitatis, sicut nec ipsa charitas: ergo in inferno macula peccati tolli non potest. Dixi tamen, pœnam esse per accidens æternam: quia æternitas pœnæ non est ex intrinseca condignitate & demerito culpæ venialis, sed ex conjunctione cum peccato mortali, & conditione subiecti, cui in statu damnationis constituto etiam veniale peccatum remitti amplius non potest.

Dices: Si DEUS veniale peccatum punit pœnâ æternâ, quod tamen meretur solum pœnam temporalem, tunc illud punit ultra condignum: sed hoc est absurdum: ergo. Respondeo distinguendo maj. nisi illud veniale fiat per accidens irremissibile, concedo; secus, nego: tunc enim etiam per accidens habet condignitatem ad pœnam æternam.

7. Instabis: Ordo Divinae justitiae exigit, ne peccatum puniatur ultra suam exigentiam demeritoriam; sed exigentia demeritoria peccati venialis, etiam ut conjuncti cum peccato mortali tantum est ad poenam temporalem: ergo secundum ordinem Divinae justitiae veniale etiam ut conjunctum cum mortali non nisi poena temporali punitur. Minor probatur. Conjunctio cum mortali non mutat naturam peccati venialis, nec illud trahit extra suum genus: sed peccatum veniale ex genere suo tantum habet exigentiam demeritoriam ad poenam temporalem: ergo etiam ut conjunctum cum peccato mortali tantum exigit poenam temporalem.

Respondeo negando minorem, ejusque probationem distinguo: peccatum veniale ex genere suo tantum habet exigentiam demeritoriam poenae temporalis, negativè [hoc est, non exigit majorem poenam, quam temporalem; ita tamen ut ex adjuncta conditione subjecti possit admittere vel positivam exclusionem, vel exigentiam poenae aeternae] concedo; positivè, nego min: ergo etiam ut conjunctum cum mortali tantum exigit poenam temporalem, quantum est de se ne-

gativè, concedo; quantum est ex conditione subjecti, positivè, nego consequentiam.

Igitur observandum est ex Salmantic. hic disp. 17. n. 74. Peccatum veniale considerari posse in triplici statu. Primò, prout connotat subjectum DEO gratum per gratiam & charitatem, quâ ratione determinatè exigit poenam temporalem, & excludit aeternam. Secundò, prout connotat subjectum DEO exosum per peccatum mortale, & sic positivè exigit poenam aeternam, quia ex conditione talis status fit irremissibile in sensu composito illius status. Tertio, prout praescindit à connotatione & conditionibus subjecti, & sic non postulat quidem poenam aeternam, est tamen indifferens, ut juxta conditionem subjecti vel habeat determinatam exigentiam remissionis, adeoque & temporalis punitionis, si illud sit constitutum in gratia; vel determinatam exigentiam poenae aeternae, si illud sit constitutum in statu peccati mortali, eò quòd subjectum DEO exosum in sensu composito illius status, etiam in peccatum veniale refundat tam culpae, quam poenae irremissibilitatem.

DISPUTATIO XXV.

DE

Peccato veniali. ad q. 89.

Hactenus de peccato personali mortali, tanquam principali analogato sub nomine & genere peccati, dictum: nunc peccatum veniale subjungimus; sic appellatum, quòd non destruat principium veniae, h. e. gratiam & charitatem; quemadmodum ex opposito mortale dicitur, quòd destruit gratiam, tanquam principium vitae supernaturalis.

ARTICULUS I.

An, & quid sit peccatum veniale?

SUMMARIUM.

1. Fides docet dari venialia.
2. Quae sunt talia ex sua natura.
3. Alia venialia ex genere suo, alia per accidens.
4. Plures differentiae inter mortale & veniale.
5. Quid sit actum esse simpliciter contra legem?
6. Primaria differentia inter peccatum mortale & veniale.
7. Objectiones.
8. Solvuntur.
9. Regula discernendi veniale a mortali.

§. I.

Praesupposita.

1. Suppono primò tanquam de fide certum, dari quaedam peccata venialia. Ita definitum est in Concilio Milevit. can. 7. & Trid. Sess. 6. c. 11. deducitur ex S. Script. Matth. 7. ubi aliqua peccata festuca, alia verò trabi comparantur. Item Eccles. 7. Prov. 14. & Jac. 3. ubi dicitur, omnes homines, & quidem quotidie peccare, quod de

R. P. Mezger, Theol. Schol., Tom. 11.

peccatis mortalibus non potest intelligi, cum multi reperiantur sancti & justii, incedentes in omnibus mandatis & justificationibus Domini sine querela, ut constat ex Luca 1. Gen. 6. Job. 1. Dan. 6. igitur tantum intelligi potest de levibus & venialibus peccatis, in quae etiam justii cadunt, juxta illud: *Septies in die cadit justus*. Ratio congruentiae est: quia etiam in sacra amicitia & civili societate committuntur offensa aliqua graves, aliqua verò leves: ergo idem contingere potest in amicitia, quae DEUM inter & hominem intercedit.

Suppono secundò. Dari venialia, quae non sunt talia propter solam extrinsecam non imputationem DEI, sed ex sua natura intrinseca; nam ita primò definiunt Pius V. & Gregorius XIII. damnantes hanc propositionem Michaelis Bay: *Nullum est peccatum naturè suè veniale*: sed omne peccatum meretur poenam aeternam. Secundò: quia sunt aliqua peccata, quae non feruntur in objectum repugnans charitati, suntque offensa

H h

iones